

v dimenzi vztahu, nikoli výkonu. Limity jsou to, co z nás dělá to, kým jsme. Křesťanství není procedurou na vyrábění dokonalých Héraklů, ale prostorem přijetí vlastní slabosti ve vztahu k Bohu a druhým.

Třetím aspektem, který bychom v této diskusi rádi akcentovali, je téma etického využívání generativní umělé inteligence, což je fenomén v západním světě již řešený, ale u nás stále nepřilíživě akcentovaný. Je nezbytné vést diskusi o tom, jaké dopady má využívání těchto technologií na psychickou pohodu (a zdraví) lidí, na jejich dlouhodobý výkon, sociální kohezi nebo kognitivní schopnosti, reflektovat témata autorských práv nebo environmentálních dopadů.

Nacházíme se stále v prostoru určitého okouzlení (můžeme hovořit o romantismu ve

využívání umělé inteligence), kdy úkoly (především v oblastech, kterým dobře nerozumíme) působí jako skvěle zvládnuté technikou, ale chybí jim kritický pohled delší časové perspektivy – to, co se společností tato technologie udělá, budeme vidět v perspektivách delších let, nikoli týdnů nebo měsíců, což je měřítko, kterým se mohou řídit korporace.

Jednou z klíčových rolí církve bude moderovat a otevírat diskusi o dopadech v oblastech a perspektivách, které jsou opomíjené. Nemá jít o hlas zákazu či strachu – umělou inteligenci není možné vypnout, zapovědět nebo marginalizovat –, ale je nezbytné jí hledat takové místo ve společnosti, kde bude přinášet dlouhodobý užitek. V tomto ohledu může být hlas papeže Lva mimořádně podstatný.

Michal Černý

MISIJNÍ NEDĚLE 2025

V neděli 19. října 2025 oslavíme již 99. Světový den misí. V církvi se slaví vždy předposlední říjnovou neděli již od roku 1926, kdy byl Světový den misí vyhlášen papežem Piem XI.

Motto pro Světový den misí v Jubilejním roce 2025, jehož ústředním poselstvím je naděje, zní: „**Misionáři naděje mezi národy**“.

Slavíme ho jako den modlitby, solidarity a podpory misí v každé diecézi, farnosti a instituci katolického světa. „*Misijní neděle je zvláštní příležitost, která připomíná Božímu lidu neustálou přítomnost jejího misijního mandátu, neboť misie je věcí všech křesťanů...*“ (Jan Pavel II.)

Hlavní a neustále aktualizovanou myšlenkou Světového dne misí je schopnost křesťanů být jedním Božím tělem a rozdělit se s druhými o dar víry. Celá církev se proto schází a vyprošuje si pomoc Ducha svatého k šíření evangelia.

Jednou z aktivit Papežských misijních děl spojenou s oslavou Světového dne misí – Misijní neděle – je **MISIJNÍ MOST MODLITBY**. Papežská misijní díla zvou věřící v letošním roce k této aktivitě v sobotu **18. 10. 2025 večer, ideálně v 18 hodin**.

Ve semilské farnosti proběhne na Misijní neděli 19. října sbírka na misie, avšak náš tradiční misijní jarmark letos pořádat nebudeme – jelikož značná část jeho organizátorů nebude přítomna. Avšak úplně o něj nepůjdeme – obdobný „jarmark“ uspořádáme v neděli 2. listopadu v rámci farní „kavárny“.

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 9. října 2025. **Uzávěrka následujícího čísla: 23. října 2025.** Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

**Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily**
Číslo 21 12. října 2025

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: **R. D. Jaroslav Gajdošík**, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Košťofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 13. 10. – 26. 10. 2025

13. 10. Po – – –

14. 10. Út KA 18.00 na úmysl

15. 10. St *Památka sv. Terezie od Ježíše, panny a učitelky církve*
KA 08.00 na úmysl rodiny

16. 10. Čt – – –

17. 10. Pá *Památka sv. Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka*
KA 18.00 za dar víry pro syna

18. 10. So *Svátek sv. Lukáše, evangelisty*
DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za dar víry pro syna

19. 10. Ne **29. neděle v mezidobí (misijní)** *sbírka na misie*
KO 08.30 za + Kamilu Hudskou (roz. Maškovou)
CH 15.00 na úmysl

20. 10. Po – – –

21. 10. Út KA 18.00 na úmysl

22. 10. St KA 08.00 na úmysl dárce

23. 10. Čt KA 08.00 za zdraví Marcely

24. 10. Pá KA 18.00 za zdraví Timoteje

25. 10. So DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za + Lubomíra Fišeru

26. 10. Ne **30. neděle v mezidobí**
KO 08.30 za ++ rodiče z obou stran a za ++ sourozence

CO SE NÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE CÍRKEV?

Co se nám vybaví, když se řekne církev? Často asi především její hierarchická podoba. Je to do jisté míry logické. Vždyť v médiích a ve společnosti vůbec jsou to právě představitelé vedení církve, kteří ji reprezentují. Možná, že kdybychom měli církev nějak nakreslit, načrtneme pyramidu, kde nahoře bude papež, pak biskupové, kněží, jáhnové a v dolním patře laici. Má to svoji logiku a církev takto rozhodně funguje. Ale je to ten jediný a pro dnešní svět skutečně nejvýstižnější obraz církve? Zvláště, když vezmeme v úvahu, že II. vatikánský koncil vnímá církev jako Boží lid?

Církev jistě nemá být náhodným shlukem lidí. Kněží nejsou figurkami na šachovnici nějakého území, s nimiž hýbe jejich biskup. Církev je společenstvím Božího lidu. Tedy společenstvím, které je v silovém poli Boží lásky, které ji uspořádává a orientuje. Jen pod vlivem Ducha svatého může církev vytvářet něco krásného. Každý má v církvi své místo dané Božím povoláním. Křtem se nechávám orientovat silou Božího působení, které ovlivňuje mé životní nasměrování a také vztahy k druhým. Nedá se říct, že jsme všichni na stejné úrovni, ale také se nedá říct, že je někdo výš a někdo níž. Mezi vámi tomu tak nebude, říká Ježíš jasně (srov. Mk 10,43). Každý z nás má své místo, svá charismata darovaná Duchem. Nic z toho ale není jen pro mě, vše se odehrává v kontextu druhých.

Myslím, že je jasné, že mnohé věci v církvi a její struktuře nemohou zůstat takové, jaké jsou. I kdybychom si tuto skutečnost nechtěli připustit, zmenšující se počet kněží nás donutí o tom alespoň trochu začít přemýšlet. Určitě existuje mnoho způsobů pastorační práce, které rádi používáme a jimiž sami sebe i okolí přesvědčujeme o tom, že se nic neděje a že vše může zůstat tak, jak je. Ať slovy, anebo našim jednáním se můžeme chovat tak, jako by struktura církve byly nezvratitelně pevné a změny

všude kolem nás se nás netýkaly. Problém je ale v tom, že tímto postojem se opravdu přestávají církev a svět dotýkat. Ztrácíme kontakt se světem. Stáváme se navzájem cizími a přestáváme si rozumět. Přestáváme se také potřebovat. Avšak na příkladu prvotní církve vidíme, jak moc se svět a církev vzájemně potřebují a ovlivňují. Svět potřebuje církev ke své záchraně. Církev zase potřebuje svět, aby se znovu a znovu učila, co znamená žít evangelium.

Jak ale církev proměnit? Jak ji otevřít? Jak z ní opět učinit církev vycházející do světa? Pokud má být tato proměna pravdivá a také něčemu užitečná, musí být inspirována dvojím nasloucháním. Jistě světu, do kterého přicházíme. Máme pro něj být srozumitelní, znát ho, vědět, čím dnešní svět, který spolu vytváříme, žije. Rozumět jazyku dnešního světa a dokázat jím také mluvit.

Pro obrodu struktury církve je ale zásadní, nechat se inspirovat Ježíšem, který ji založil. Vycházející Bůh nutně vyžaduje vycházející církev, která je se světem v kontaktu. Pokud budeme věrni jeho Duchu, bude nás přetvářet tak, abychom byli ve světě tím správným způsobem. Konkrétně to znamená nechat se znovu a znovu proměňovat Božím slovem. Moc a síla Božího slova je tvořivá a nezadržitelná. Tato moc vstupuje do našich dějin a rozumí si s nimi. To jsme viděli už při Vtělení. Boží slovo se dějin nebojí a nestojí mimo. Naopak, vstupuje do nich a proměňuje je.

Nechávat si rozbít naše schémata nezadržitelnou svobodou Božího slova. Mít odvahu dovolit, aby věci nezůstaly tak, jak jsou. Vyjít a nechat za sebou krajinu, kterou jsme už prošli, jít poctivě a s odvahou dále za Ježíšem. Musíme se oddat nezadržitelnému poli Boží lásky a síle jeho slova, aby nás Bůh znovu zorientoval. Vidět církev jako silové pole Boží lásky, ve kterém každý člověk nalézá své jedi-

nečné místo a zároveň se nechává ovlivňovat druhými, je – domnívám se – jedním z kroků, který může otevřít strukturu církve a promě-

nit je v církev opravdu vycházející.

P. Josef Prokeš

SOCIÁLNÍ UČENÍ CÍRKVE A UMĚLÁ INTELIGENCE

Jedním z důležitých témat, kterým papež Lev zatím rámuje svůj pontifikát, je vztah sociálního učení a umělé inteligence. V úvodu zdůrazněme dva podstatné aspekty následujících úvah. Tím prvním je, že na hodnocení pontifikátu a jeho důrazů je příliš brzy, takže se vlastně dotýkáme jen některých akcentů, které prozatím zaznívají v kázáních a dalších projevech.

Tím druhým je, že toto téma zcela zřetelně navazuje na to, jakým způsobem chápal sociální učení papež František, tedy nikoli jako katolický nebo čistě křesťanský fenomén, ale jako úvahy akcentující proměnu lidství v jeho společenských, technických a environmentálních perspektivách. František měl schopnost významná témata komunikovat i mimo rámec katolické církve a nutno říci, že je zcela závažně tímto způsobem traktoval a zpřístupňoval. Zda bude ovládat papež Lev také tuto schopnost, není zatím zřejmé, ale zdá se, že sama volba vztahu mezi umělou inteligencí a sociální spravedlností tento potenciál s sebou nese.

V tomto textu bychom rádi naznačili některé možné cesty, kterými se může kritická reflexe sociálních dopadů ubírat a s jakými základními tématy v tomto poli pracovat. Klíčové je, že toto téma – stejně jako životní prostředí – nemůže být řešeno jen na úrovni církevní, ale vyžaduje vyšší míru koordinace a spolupráce napříč různými aktéry světové politiky a moci.

Prvním tématem, o kterém se nyní mluví ve veřejném prostoru asi nejvíce, je otázka proměny trhu práce a s ní spojená redistribuce zdrojů. Literatura nemá jasno v tom, zda rozvoj umělé inteligence připraví o příjmy pozice

méně kvalifikované, nebo vysoce kvalifikované, ale zatím se zdá, že relativně silné dopady jsou na pracovní pozice, které jsou buď snadno algoritmizovatelné s minimální ztrátou kvality, nebo pozice juniorní.

Právě dopad na juniorní pozice je možné vnímat jako obzvláště problematický, protože zasahuje jednak mladé lidi s nižší praxí, kteří jsou obecně méně snadno zaměstnatelní (například na jihu Evropy), anebo ty, kteří o práci přišli z jiných příčin a snaží se rekvalifikovat. Lze očekávat pokračování diskusí o zdanění práce robotů, ale možná pečlivěji hledání cest, jak podpořit zaměstnanost mladých lidí. Nezaměstnanost pro státy není problémem jen ekonomickým, ale také sociálním a politickým.

Z hlediska služeb církve je možné zde vidět prostor pro podporu hledání smyslu a identity, sociální podporu nebo tvorbu takových hodnot a přístupů, které umožní mladým lidem zakoušet pocit vlastní důležitosti a patření někam, tedy snižování právě sociálních a politických dopadů změn pracovního trhu.

Druhou oblastí je téma limitů, chyb a omezení člověka, které vedou k jeho jedinečnosti, ale současně zranitelnosti a slabosti. Je zcela nezbytné vytvořit systematickou diskusi nad tím, že dobrý člověk není lidský zdroj, že výkonnostně orientované křesťanství („musíš využít každou vteřinu života“, „musíš zabrat“) nemá s křesťanstvím jednak nic společného, ale také vede do pastí komparace člověka a umělé inteligence, kterou člověk nemůže vyhrát. Potřebujeme – a tuto teologickou cestu akcentoval už papež František – zdůraznit hodnotu člověka právě v jeho slabosti, v omezeném čase, který má, v prvcích ležících